

Jurisdikce – související otázky

- **působnost práva a formulace kolizní otázky**
- **základní přístupy k řešení kolizních otázek**
- **speciální případy řešení kolizních otázek - historie**
- **nařízení (EC) 44/2001, současná praxe a perspektivy**

Pojem působnosti práva

Osobní - identifikace

Místní – delokalizace – kolizní otázka

Časová

Věcná – „virtuální hodnoty“

Základní formy řešení kolizní otázky na internetu

Lex patriae

Lex rei sitae

Lex loci delicti

Lex loci contracti

Lex loci solutionis

(Minimum contact)

Tendence v řešení kolizní otázky

Právo jurisdikce (lex fori)

Autonomní pravomoc rozhodnout o jurisdikci (možná korekce)

= zásadní je stanovení jurisdikce (zejm. USA)

Tendence v řešení otázky jurisdikce

Restriktivní přístup

Extenzivní přístup

Analytický přístup

Jurisdikce – zahr. judikatura

Bezvýhradné stanovení delokalizované jurisdikce

Gutnick vs. Dow Jones (zadostiučinění – pomluva)

„za místo, kde se uskutečnila pomluva, je třeba považovat místo, kde došlo k újmě na cti poškozeného... Informace šířené prostřednictvím WWW mají formu způsobitou naplnit skutkovou podstatu pomluvy teprve tehdy, jsou-li přesunuty do počítače osoby, která k nim přistupuje prostřednictvím svého WWW prohlížeče. Místem, kde dochází k újmě na cti je tedy právě to místo, kde uživatel stahuje informace z příslušného WWW serveru.“

plný text (anglicky):

http://www.austlii.edu.au/au/cases/cth/high_ct/2002/56.html

Posouzení jurisdikce dle charakteru informací

Zippo Mfr. Co. vs. Zippo Dot Com, Inc. (nekalosoutěžní jednání)

„Naše posouzení společně s analýzou doposud známých soudních rozhodnutí a dalších předložených důkazů nás vede k úvaze, že to, zda zde existuje příslušnost k projednávání věci, závisí na povaze a druhu výdělečné činnosti, kterou žalovaný provozuje v prostředí sítě Internet... Na jedné straně stupnice stojí případy, kdy žalovaný bez pochyby podniká v prostředí sítě internet. Pokud tedy žalovaný kontrahuje se subjekty pod cizí jurisdikcí, což obnáší vědomou a opakovanou výměnu dat prostřednictvím sítě Internet, je třeba konstatovat příslušnost soudu.

Druhou stranu stupnice představují případy, kdy žalovaný pouze umístil určité informace na svoji WWW prezentaci, která je přístupná uživatelům pod cizí jurisdikcí. Taková pasivní WWW prezentace, která jen zprostředkovává informace těm, kteří o ně projeví zájem, nemůže být základem k prohlášení příslušnosti soudu.

Mezi oběma krajními body stojí takzvané interaktivní WWW prezentace, kde může probíhat výměna informací mezi uživatelem a serverem, na němž je tato prezentace umístěna. V těchto případech je třeba zkoumat míru interaktivity a povahu informační výměny uskutečňované prostřednictvím WWW prezentace.“

plný text (anglicky):

<http://www.bodi.com/papers/advertising/sources/zippo.htm>

Jurisdikce v případě odpovědnosti za škodu - ČR

**§ 15 zákona č. 97/1963 Sb.,
o mezinárodním právu soukromém a procesním,
ve znění pozdějších předpisů**

Nároky na náhradu škody, nejde-li o porušení povinnosti vyplývající ze smluv a jiných právních úkonů, řídí se právem místa, kde škoda vznikla, nebo místa, kde došlo ke skutečnosti, která zakládá nárok na náhradu škody.

**§ 87 písm. b) zákona č. 99/1963 Sb.,
občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů**

Vedle obecného soudu žalovaného, popřípadě soudu uvedeného v § 85a, je k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu

...

b) došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody

20 Cm 17/93

Soudní rozhledy, ročník 1995, č. 1, str. 3 a násl.:

„Nemá-li žalovaný v České republice obecný soud podle ustanovení § 84 až 86 OSŘ, nepřichází v úvahu, aby žalobce zvolil soud na výběr daný podle § 87 OSŘ. „

Rc 76/2000 20 Cdo 1648/98

Soudní judikatura, ročník 2000, číslo 7, str. 267 a násl

„Pravomoc soudů České republiky podle ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (ve znění pozdějších předpisů), je založena nejen místní příslušností obecného soudu podle ustanovení § 84 o.s.ř., ale také místní příslušností danou na výběr podle ustanovení § 87 o.s.ř. „

9 Co 718/77

Při posouzení otázky, zda je dána příslušnost soudu podle ustanovení § 87 písm. b) o. s. ř., vychází soud z údajů žalobce; provedení řízení u tohoto soudu nebrání okolnost, že žalovaný popírá existenci skutečností, které zakládají právo na náhradu škody.

závěr: i bez odezvy žalovaného může soud ČR konstatovat vlastní jurisdikci a posoudit případ podle českého práva a to i pokud má žalovaný domicil v cizím státě, ale...

Článek 26

1. Pokud se žalovaný, který má bydliště na území jednoho členského státu a je žalován před soudem jiného členského státu, k tomuto soudu nedostaví, prohlásí soud bez návrhu, že není příslušný, nevyplývá-li jeho příslušnost z tohoto nařízení.

Nařízení (EC) 44/2001 – speciální problémy – forum shopping

Článek 23

1. Dohodnou-li se strany, z nichž alespoň jedna má bydliště na území členského státu, že v již vzniklém nebo budoucím sporu z určitého právního vztahu má příslušnost soud nebo soudy tohoto členského státu, je příslušný soud nebo soudy tohoto státu. Pokud se strany nedohodnou jinak, je tato příslušnost **výlučná**. Taková dohoda o příslušnosti musí být uzavřena

a) písemně nebo ústně s písemným potvrzením nebo

b) **ve formě, která odpovídá zvyklostem zavedeným mezi těmito stranami**, nebo

c) v mezinárodním obchodě ve formě, která odpovídá obchodním **zvyklostem, které strany znaly nebo musely znát** a které strany smluv tohoto druhu v daném odvětví obchodu **obecně znají** a pravidelně se jimi řídí.

2. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky, která umožňují trvalý záznam dohody.

Nařízení (EC) 44/2001 – speciální problémy – place of establishment

Článek 5

Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

...

5. jedná-li se o spor vyplývající z provozování pobočky, zastoupení nebo **jiné provozovny**, u soudu místa, kde se tyto složky nacházejí;

5. as regards a dispute arising out of the operations of a branch, agency or **other establishment**, in the courts for the place in which the branch, agency or other establishment is situated;

Nařízení (EC) 44/2001 – speciální problémy – place of establishment

Článek 5

Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

...

5. jedná-li se o spor vyplývající z provozování pobočky, zastoupení nebo **jiné provozovny**, u soudu místa, kde se tyto složky nacházejí;

5. as regards a dispute arising out of the operations of a branch, agency or **other establishment**, in the courts for the place in which the branch, agency or other establishment is situated;

Nařízení (EC) 44/2001 – speciální problémy – lex loci delicti

Článek 5

Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

...

3. ve věcech týkajících se deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti u soudu **místa, kde došlo nebo může dojít** ke škodné události (**corrigendum**)

Nařízení (EC) 44/2001 – speciální problémy – lex loci delicti

Článek 22

Bez ohledu na bydliště mají **výlučnou příslušnost:**

...

4. pro řízení, jejichž předmětem je zápis nebo platnost patentů, ochranných známek a průmyslových vzorů nebo jiných podobných práv, která vyžadují udělení nebo zápis, soudy členského státu, na jehož území bylo požádáno o udělení nebo zápis nebo kde byly uděleny nebo zapsány nebo platí za udělené nebo zapsané na základě právního aktu Společenství nebo mezinárodní smlouvy.